

Verzamelde mondelinge parlementaire vragen van Peter Mertens, Nathalie Muylle en Catherine Fonck aan Frank Vandembroucke (Vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid), respectievelijk over "Het recordaantal niet-erkende arbeidsongevallen" (55003461P), " De onterechte afwijzing van meer dan 1.000 aangiften van arbeidsongevallen per jaar" (55003465P) en over "De toename van het aantal aangiften van arbeidsongevallen die door verzekeraars geweigerd worden" (55003474P)

(uittreksel uit de voorlopige versie van het integraal verslag van de toespraken tijdens de plenumvergadering van 27 april 2023 van de Kamer van volksvertegenwoordigers)

Vraag van dhr. Peter Mertens:

Mijnheer de minister, als een werknemer een arbeidsongeval heeft, moet de werkgever dat aangeven bij de verzekeringsmaatschappij. Nu blijkt echter dat die verzekeringsmaatschappijen nog nooit zoveel aangiftes hebben geweigerd. Uit controles blijkt tevens dat nog nooit zoveel weigeringen onterecht waren. Dat betekent dus dat honderden mensen die een arbeidsongeval hebben gehad toch onterecht in de kou blijven staan.

Een en ander werd gisteren aan het licht gebracht in Pano en bevestigd door een studie van het ACV. In twintig jaar tijd is het aantal geweigerde arbeidsongevallen verdubbeld. Wat is nu het probleem? Het probleem is dat degenen die over die aangiftes moeten oordelen tegelijkertijd rechter en betrokken partij zijn. Het zijn namelijk de private verzekeringsmaatschappijen die moeten beoordelen of iets terecht is of niet. Hoe meer aangiftes zij weigeren, hoe meer zij de verantwoordelijkheid en de kosten op de sociale zekerheid of de mensen zelf kunnen afschuiven, hoe meer verzekeringspremies zij kunnen houden en dus hoe meer winst zij kunnen boeken. Zij hebben er dus alle belang bij om een aantal gevallen te weigeren. Ze zijn rechter en betrokken partij.

Mijnheer de minister, ik heb twee eenvoudige vragen. Zou het niet beter zijn als de instantie

Questions parlementaires orales recueillies de Peter Mertens, Nathalie Muylle et Catherine Fonck à Frank Vandembroucke (Vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique), respectivement sur "Le nombre record d'accidents du travail non reconnus" (55003461P), "Le refus injustifié de plus de 1.000 déclarations d'accidents du travail par an" (55003465P) et "L'augmentation du pourcentage d'accidents du travail que les assurances refusent d'indemniser" (55003474P)

(extrait de la version provisoire du Compte rendu intégral des interventions lors de la séance plénière du 27 avril 2023 du Chambre des représentants)

die de aangiftes controleert publiek zou zijn, zoals in Nederland en de Scandinavische landen? Op die manier vermijdt men het systeem van rechter en betrokken partij.

Zou het intussen niet beter zijn om Fedris, het federaal agentschap dat de controles op de geweigerde aanvragen moet doen, te versterken? Met nauwelijks anderhalve persoon raakt men immers niet ver.

Vraag van mevr. Natalie Muylle:

Mijnheer de minister, voor wie een ernstig ongeval meemaakt op weg naar het werk of op de werkplek staat de wereld vaak stil. Gelukkig is het aantal arbeidsongevallen in ons land de voorbije tien à twintig jaar heel sterk afgenomen. Dat betekent dat wij een veel veiliger werkplek hebben, wat heel goed is. In 2021 werden echter nog steeds 150.000 arbeidsongevallen aangegeven bij verzekeringsmaatschappijen in ons land.

Wij zien ook dat de werkplek complexer wordt. Mensen werken thuis, men brengt kinderen naar school tijdens de werkdag en men gaat al eens iets kopen voor de lunch. Dat zijn vaak redenen waarom dossiers worden afgewezen door verzekeringsmaatschappijen.

De collega zei het al, wij zien dat het aantal afwijzingen steeds toeneemt. Hij sprak van een verdubbeling. Wij gingen in een aantal jaren echter van 2 % naar 14 %. In 2021 werden 21.000 dossiers afgewezen. Fedris doet daar steekproeven op en kwam daarbij tot de vaststelling dat een op de zes dossiers onterecht wordt afgewezen. Nog meer zorgen baart mij het feit dat dit bij arbeidsongevallen met blijvende letsels, dus zware arbeidsongevallen, zelfs een de op vijf dossiers is.

Mijnheer de minister, met deze steekproef wordt 20 % van de dossiers gecontroleerd. Dat betekent dat 80 % vandaag niet wordt gecontroleerd. Als men het percentage dat eigenlijk onterecht is afgewezen extrapoleert, dan komt men snel aan 1.000 ongevallen - de sociale partners spreken zelfs van 2.000 - waarvan het dossier onterecht wordt afgewezen. Dat is dramatisch voor heel veel mensen.

Mijnheer de minister, wij vragen dat Fedris alle dossiers controleert. Wij hebben daaromtrent een wetsvoorstel (...)

Question de Mme. Catherine Fonck:

Madame la présidente, monsieur le ministre, demain, c'est la Journée mondiale de la sécurité et de la santé au travail. Il est d'autant plus important de vous solliciter à nouveau, puisque le pourcentage de déclarations d'accident au travail refusées par les assurances a explosé ces dernières années. C'est sept fois plus en vingt-cinq ans. Aujourd'hui, selon une étude de Fedris, un refus sur six est injustifié. Pire encore, quand il s'agit d'accidents de travail graves, c'est un refus sur cinq. C'est énorme! Derrière ces chiffres se cachent des milliers de victimes d'accidents de travail qui sont des laissés-pour-compte, victimes d'incapacité physique et mentale, parfois à vie, avec un impact financier qui peut être particulièrement lourd pour elles-mêmes mais aussi pour leur famille.

La CSC tire une énième fois la sonnette d'alarme, appelant à des mesures urgentes pour garantir une reconnaissance à toutes les victimes d'accidents de travail. Mais où sont les maillons faibles? D'une part, du côté de Fedris qui a besoin de moyens humains et financiers et qui compte 1,5 inspecteur en équivalent temps plein et 4 collaborateurs administratifs pour contrôler les accidents refusés. Avec une équipe comptant si peu d'effectifs, 80 % des dossiers refusés ne font pas l'objet d'une enquête, alors qu'il devrait y en avoir une. D'autre part, du côté des assureurs. C'est d'ailleurs pour cette raison que je voulais interroger votre collègue, le ministre Dermagne. Les refus y sont nombreux et des données montrent clairement une ingénierie en vue d'une stratégie visant à refuser le plus possible d'accidents de travail. Dès lors, monsieur le ministre, le gouvernement va-t-il enfin utiliser des leviers puissants et efficaces pour garantir la reconnaissance?

Antwoord van minister Frank Vandenbroucke:

Collega's, een verzekering dient om mensen te beschermen en te helpen. Daar betaalt men voor, zodat men de kans krijgt om zich te concentreren op zijn of haar herstel en de zorg

Réponse du ministre Frank Vandenbroucke:

die men nodig heeft. Ik verwacht van verzekeraars dat ze geen spelletjes spelen op de kap van slachtoffers, laat staan dat ze mensen van het kastje naar de muur sturen in eindeloze administratieve procedures of erger nog, daarvan een verdienmodel maken. De verhalen die men hoort, doen heel veel vragen rijzen.

Het aantal weigeringen stijgt inderdaad. Mevrouw Muylle, u hebt de verdienste dat u daarop al eerder de aandacht hebt gevestigd. Dankzij uw vragen heb ik daarover al wat kunnen nadenken. Er is nuance in dat verhaal. U hebt die aangebracht.

Ik moet wel zeggen dat het cijfer van 1 op 6 door Fedris vastgestelde onterechte weigering onjuist is. Dat is niet het cijfer van Fedris. Dat is op een misverstand gebaseerd. We zullen dat met de mensen van het ACV uitklaren. Het is veeleer 1 op 10. Wat het cijfer ook is, 1 op 10 of 1 op 6, ik denk dat iedereen die zich onrechtvaardig behandeld voelt, iedereen die de indruk heeft dat de behandeling van zijn dossier enorm lang duurt, iedereen die denkt dat zijn klacht niet ernstig wordt genomen, is iemand te veel.

Ik denk dat daarom een efficiënte en strakke controle nodig is. De controles gaan in stijgende lijn met het aantal weigeringen. Alleszins moeten we met de mensen van het ACV, met de vakbonden, met alle betrokkenen in gesprek gaan over de vraag hoe we de controles door Fedris sterker, gericht en efficiënter kunnen maken.

Een analyse van elke weigering is misschien een brug te ver, mevrouw Muylle, maar ik denk dat we de controle moeten versterken en dat we daarvoor ook in de middelen moeten voorzien.

Ik zal dus het gesprek met de vakverenigingen aangaan. Ik wil ook het gesprek met u aangaan. Ik wil ook bekijken wat we met de regering kunnen doen om het systeem te versterken.

Er is overigens ook nog een andere klacht geuit naar aanleiding van de reportage van Pano en het dossier van het ACV. Men adviseert dat de betrokkenen dadelijk op de hoogte zouden moeten worden gebracht van wat hun werkgever heeft gedaan, of hij inderdaad aangifte heeft gedaan en wat de inhoud van de aangifte dan wel is.

Ik weet dat de werkgevers in 2018 die informatie geweigerd hebben, in het overleg dat daarover gehouden werd in het beheerscomité van Fedris, maar ik wil het opnieuw ter hand nemen. Kunnen wij de betrokkenen niet helpen door ze meteen beter te informeren over wat er met hun dossier aan het gebeuren is?

Kortom, sterkere controle, meer gerichte controle, betere informatie aan de betrokkenen. Dat lijkt mij inderdaad de agenda.

Mevrouw Muylle, u wees ook terecht op de rol die het toenemende aantal ongevallen op weg naar of van het werk speelt. Precies daarop moet er een meer gerichte controle plaatsvinden. Met Fedris is overeengekomen dat men daar meer in het bijzonder naar zal kijken.

Je crois qu'une assurance sert toujours à protéger les personnes qui ont un problème, qui sont victimes. C'est pour cela qu'on paie. Je crois que les contrôles sont nécessaires.

Il y a débat sur les chiffres mais un sur six ou un sur dix, ce n'est peut-être pas l'essentiel.

Je crois qu'il faut renforcer les contrôles, les rendre plus ciblés et efficaces en augmentant – si nécessaire – les moyens et améliorer l'information des victimes, en la rendant plus précoce.

Chaque fois qu'une victime ou un syndicat prend contact avec Fedris, un contrôle est effectué. Dix pourcents des contrôles sont effectués sur base de plaintes, le débat porte donc sur les nonante pourcents restants qui sont effectués sur base d'échantillons. Peut-on renforcer l'action de Fedris? Je suis preneur de ce débat avec vous et avec le monde syndical pour voir ce qu'on peut faire pour améliorer la situation.

Antwoord van dhr. Peter Mertens:

Mijnheer de minister, er is iets wat mij in het maatschappelijk debat een beetje stoort. Of het nu gaat over langdurig zieken, mensen met een burn-out of slachtoffers van arbeidsongevallen, maatschappelijk gezien kijkt men toch altijd naar de onderkant van de ladder. Onlangs wees uw eigen partijvoorzitter nog eens met het

beschuldigende vingertje naar de werklozen: hij wil hen met een verplichte gemeenschapsdienst aan het werk zetten.

Op de vooravond van 1 mei moeten wij echter eens naar boven kijken. Wat ontbreekt in uw antwoord, is de verantwoordelijkheid van de grote private verzekeringsmaatschappijen, die een winstmodel hebben uitgebouwd op de kap van de slachtoffers van arbeidsongevallen.

Daarom stellen wij voor om te kijken naar wat men in Nederland en de Scandinavische landen doet. Men mag geen rechter en betrokken partij zijn, om niet toe te laten dat hiervan een winstmodel wordt gemaakt. Men moet objectief kunnen controleren in het belang van alle werknemers, in het belang van iedereen die minder stem heeft, zodat ieders rechten inzake arbeidsongevallen gerespecteerd worden. Dat is ons voorstel, mijnheer de minister.

Antwoord van mevr. Nathalie Muylle:

Mijnheer de minister, ik heb de cijfers vermeld met enige voorzichtigheid, maar 10 % van 21.000 komt nog altijd neer op 2.000. Dat zijn dus heel veel mensen die recht hebben op een uitkering of een tegemoetkoming maar die niet krijgen. Ik ben blij dat u die dossiers in handen zult nemen, maar wij vinden het belangrijk dat er meer wordt gecontroleerd. Er is daarvoor ook een administratieve vergoeding vanuit de verzekeringsmaatschappijen, want dat vraagt middelen en mensen. Fedris zal ook meer middelen nodig hebben om dat te kunnen doen. Wij mogen in deze discussie ook niet vergeten dat wanneer Fedris een dossier dan toch goedkeurt en het teruggaat naar de verzekeringsmaatschappijen, er vaak nog jaren juridische strijd volgt. Deze mensen, die vaak heel kwetsbaar zijn, verdienen op dit vlak rechtszekerheid en u hebt u aan ons een partner om daarin stappen vooruit te zetten.

Réponse de Mme. Catherine Fonck:

Monsieur le ministre, nous pouvons être d'accord sur l'importance d'une information au travailleur - telle qu'elle n'existe pas aujourd'hui systématique et très précoce -, sur son dossier administratif, mais aussi sur le fait de staffer

suffisamment les équipes de Fedris - et ça, c'est à vous de le faire.

Pour ce qui concerne les assurances, je trouve particulièrement choquante leur attitude que l'on voit ici à propos des accidents du travail. J'y vois aussi un parallèle avec la manière dont les assurances ont traité des victimes des attentats.

Oui, il y a une ingénierie du côté des assureurs. On voit par exemple une telle différence de taux de refus selon les assurances: parfois, une assurance refuse deux à trois fois plus de dossiers d'accident du travail qu'une autre assurance. C'est évidemment interpellant.

Vous disposez de leviers législatifs pour que les assurances assument leur rôle, éventuellement avec des sanctions à la clé, pour protéger (...)